

Брюксел, 2.7.2019 г.
COM(2019) 287 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл 2020“ за защита на
еврото срещу фалшифициране през 2018 г.**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл 2020“ за защита на еврото срещу фалшифициране през 2018 г.

1. Общи положения

Програмата „Перикъл 2020“ (по-нататък наричана „програмата“) е програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране. Тя заменя програмата „Перикъл“, която беше създадена през 2001 г. и обхващаше периода 2002—2013 г. Програмата беше създадена с Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г.¹ С Регламент (ЕС) № 2015/768 на Съвета от 11 май 2015 г. нейното прилагане бе разширено, за да обхване неучастващите държави членки². С Регламент (ЕС) № 331/2014 срокът на програмата се установява до 31 декември 2020 г. По силата на член 13, параграф 3 от този регламент от Комисията се изисква да представя на Европейския парламент и на Съвета годишна информация за резултатите от програмата. Настоящият годишен доклад е в отговор на това изискване за 2018 г.

2. Годишна работна програма за 2018 г.

а. Изпълнение на годишната работна програма за 2018 г.

Годишният бюджет за изпълнението на програмата за 2018 г. беше определен в размер на 1 055 100 EUR и беше финансиран от бюджетен ред 01 020400 от общия бюджет на Европейския съюз за 2018 г. През 2018 г. бяха отпуснати средства на обща стойност 993 388,74 евро. Програмата се изпълнява чрез съфинансирани действия (безвъзмездни средства), изпълнявани от компетентните органи на държавите членки, както и чрез „действия на Комисията“, организирани пряко от Комисията. От бюджета за безвъзмездни средства бе прехвърлена сума в размер на 167 199,89 EUR в бюджета на Комисията за действия през 2018 г. с цел допълване на действията на държавите членки.

Изпълнението на програмата отразяваше ангажимента на държавите членки и на Комисията да защитават еврото срещу фалшифициране. Обсъжданията на многогодишната стратегия на заседанията на Експертната група по проблемите на фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ) направиха възможно поемането на задължения за 94,15 % от общия бюджет през 2018 г. През 2018 г. по програмата бяха финансирани общо 11 проекта³. Като цяло безвъзмездни средства бяха успешно предоставени за 8

¹ Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програма „Перикъл 2020“) (ОВ L 103, 5.4.2014 г., стр. 1). Този регламент отмени решения 2001/923/ЕО, 2006/75/ЕО и 2006/849/ЕО на Съвета.

² Регламент (ЕС) 2015/768 на Съвета от 11 май 2015 г. за разширяване спрямо неучастващите държави членки на приложението на Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програма „Перикъл 2020“) (ОВ L 121, 14.5.2015 г., стр. 1).

³ Цялостен преглед на действията по програмата „Перикъл“, за които бяха поети задължения през 2018 г., се съдържа в приложение I.

проекта по заявления от компетентните органи на държавите членки. Това представлява намаление в сравнение с 10 проекта през 2017 г. Освен това бяха финансирани 3 действия на Комисията, което е същият брой като през предходната година. През 2018 г. бяха изпълнени 5 действия, а 6 действия са в процес на изпълнение или ще бъдат изпълнени през 2019 г. и след това.

Графика I и графика II: Видове финансирани действия и брой действия по държави членки (действия, за които са поети задължения през 2018 г., вж. приложение I)⁴

През 2018 г. заявления за финансиране по програмата са подали две държави членки, а именно Италия и Испания. Това е отражение на факта, че държавите, които са най-силно засегнати от фалшифицирането на еврото, използват по-често средства по програмата „Перикъл“. Техните усилия водят до повишаване на защитата на еврото, което е от полза за всички държави членки, участващи в еврозоната.

Действията, за които бяха поети задължения през 2018 г., включваха 3 семинара/конференции, 2 технически обучения, 4 обмена на служители и 2 закупувания на оборудване. Следва да се отбележи относително големият брой на обмените на персонал, което представлява икономически ефективна мярка, насочена към относително голяма целева група, като по този начин се подпомага обменът на ноу-хау и се увеличава създаването на хомогенна рамка за защита на еврото срещу фалшифициране. Освен това изпълнението на 2 други покупки на оборудване за органите на трети държави потвърждава успеха на въвеждането на тази мярка като допустимо действие по програма „Перикъл 2020“. Действията се осъществяват⁵ както в ЕС, така и извън него, в зависимост от конкретните нужди от защита на еврото срещу

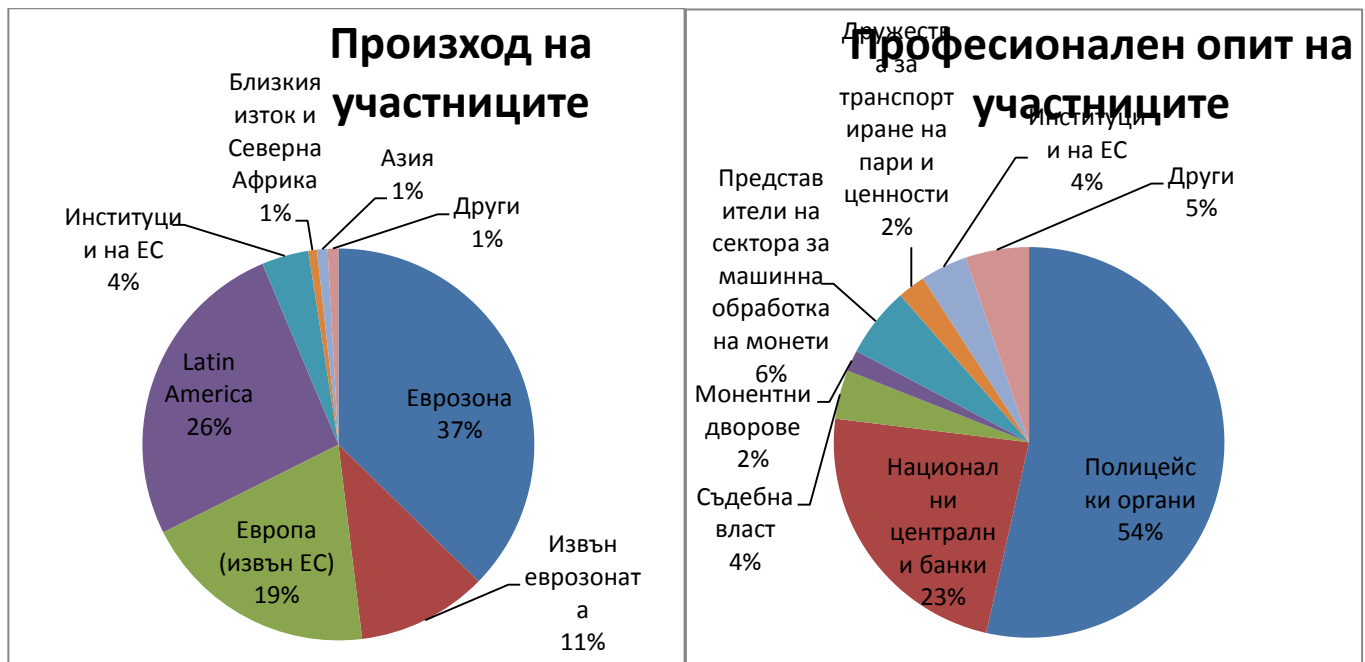
⁴ Всички данни се отнасят както за действия, изпълнени през 2018 г., така и за действия, които са в процес на изпълнение или ще бъдат изпълнени след 2018 г.

⁵ Изпълнението на някои действия продължава и през 2019 г.

фалшифициране. От нейното създаване досега програмата укрепи своя регионален подход чрез изпълнението на действия в особено чувствителни региони на света. Специално внимание се отделя на Латинска Америка (2 действия, организирани от Испания, и едно от Комисията), Югоизточна Европа (4 действия, организирани от Италия).

На графики III и IV е представено разпределението на участниците в програмата според техния произход и професионален опит.

Графика III и графика IV: Произход и професионален опит на участниците⁶ (действия, за които бяха поети задължения през 2018 г., вж. приложение I)⁷

В действията, за които бяха поети задължения през 2018 г., участваха около 568 експерти.

Участниците бяха от 58 държави. Сред участниците в обученията преобладават участниците от Европа (67 %): 37 % са от държави от ЕС, членки на еврозоната, докато участниците от европейски държави, които не членуват в ЕС, възлизат на 19 %, а тези, идващи от държави от ЕС, които не са членки на еврозоната, са 11 %. 26 % от участниците в обученията са от Латинска Америка, което представлява съществено увеличение от миналата година⁸. И накрая, 1 % идват от Близкия изток и Северна Африка, а 1 % — от Азия.

Що се отнася до професионалния опит на участниците, 54 % са членове на полицейските сили. Това значително участие се дължи на факта, че полицейските органи са на предна линия в борбата с фалшифицирането на еврото, като към полицейските служители се числят както разследващи служители, така и технически специалисти.

Другите категории участници възлизат на 46 % от общия брой, което представлява намаление спрямо дела им през предходната година, който бе 58 %. Значителното участие на централните банки се запазва почти на същото равнище с 23 %. Продължава

⁶ Втората категория включва, наред с останалото, Интерпол, служители от националните министерства и представителства, както и академичен персонал.

⁷ Всички данни се отнасят както за действия, изпълнени през 2018 г., така и за действия, които са в процес на изпълнение или ще бъдат изпълнени след 2018 г.

⁸ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно изпълнението и резултатите от програмата „Перикъл“. Програма за защита на еврото до 2020 г., чиято цел е защита на еврото срещу фалшифициране през 2017 г., COM/2018/581 final.

участието на представителите на съдебната власт (4 %). Следва да се отбележи участието на монетните дворове (2 %), министерствата на финансите (1 %) и дружествата за транспортиране на пари и ценности (2 %), което отразява пълна гамата на професионалния опит на участниците. И накрая, изпълнението на действието на Комисията „Второ заседание на Платформа 1210“ доведе до широко участие на представители на сектора за машинна обработка на монети (6 %) за трета поредна година, което утвърждава частния сектор като важен участник в борбата с фалшифицирането.

В резултат изпълнението на програмата съответства на транснационалните и мултидисциплинарните измерения на програмата съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 331/2014.

б. Преглед на действията в рамките на годишната работна програма за 2018 г.

Подробен преглед на действията по програма „Перикъл“ в рамките на годишната работна програма за 2018 г. може да бъде намерен в приложение I. Могат да бъдат подчертани следните действия:

Международно сътрудничество на регионално равнище в Югоизточна Европа

Програмата успя да запази и доразвие силното международно сътрудничество на регионално равнище в Югоизточна Европа през 2018 г. Едно от основните събития през 2018 г. бе организираната от италианското централно бюро за борба със злоупотребите с платежни средства (UCAMP) конференция „A Community Strategy to Protect the Euro in the Mediterranean Area“ (Общностна стратегия за защита на еврото в региона на Средиземноморието), която се проведе в Сърбия през 2018 г. Действието обедини седем държави от Югоизточна Европа, както и Франция, и постигна успех в поддържането на ефективна мрежа от експерти в един от най-чувствителните региони по отношение на фалшифицирането на еврото. След това действие между Европейската комисия и съответно Сърбия, Черна гора и Косово (съгласно Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН) бяха подписани три споразумения за административно сътрудничество за защита на евро монетите. Освен това италианското централно бюро за защита на еврото срещу фалшифициране (UCIFM) организира закупуването на оборудване, което да се използва от специализирани органи за борба с фалшифицирането с цел защита на еврото срещу фалшифициране и за обучение на полицията и на националната банка на Черна гора.

Международно сътрудничество на регионално равнище в Латинска Америка

Програмата успя също така да запази и доразвие силното международно сътрудничество на регионално равнище в Латинска Америка:

- През 2018 г. отделът за разследване на испанската централна банка (BIBE) организира в Панама „Обучение относно фалшифицирането на пари за експерти от държавите от Латинска Америка“, в което участваха органите на 18 държави от Латинска Америка и по време на което бяха насърчени мерки за защита на еврото срещу фалшифициране в държавите от Латинска Америка, които са

потенциално изложени на този риск. Това действие подпомогна създаването и функционирането на националните централни бюра (НЦБ) за борба с подправянето на парични знаци в участващите държави. Въз основа на предходно обучение в същия формат Аржентина създаде такова национално централно бюро.

- Отделът за разследване на испанската централна банка (BIBE) осъществи закупуване на оборудване, използвано от специалисти за борба с фалшифицирането от горепосочената новосъздадена аржентинска национална централна служба за защита на еврото срещу фалшифициране.
- През 2019 г. Комисията ще проведе организираното на всеки шест месеца „техническо тактическо обучение“ в Меделин, Колумбия, насочено към правоприлагащите и съдебните органи на Колумбия.

3. Изпълнение на действия през 2018 г., за които са поети задължения по предходни бюджети на програмата

През 2018 г. бяха изпълнени 10 действия, за които бяха поети задължения по предходни бюджети на програмата⁹. 8 от тези действия бяха предложени от компетентните органи на държави членки, а именно Франция, Испания, Португалия, Румъния, Австрия, Хърватия и Италия, а 2 действия бяха по инициатива на Комисията. Действията включваха 3 семинара, 1 техническо обучение, 4 обмена на персонал, 1 закупуване на оборудване и едно проучване. Регионите, на които беше отделено специално внимание, бяха Югоизточна Европа, Китай и Латинска Америка, а темите — даркнет и установяването на истинността на евромонетите. Могат да бъдат подчертани следните действия:

Международно сътрудничество на регионално равнище в Югоизточна Европа

През 2018 г. бяха осъществени няколко действия по „Перикъл 2020“, които се съсредоточиха върху насърчаването и поддържането на тясно сътрудничество между компетентните национални органи в Югоизточна Европа. Това включваше обмен на персонал, организиран съответно от румънските и италианските полицейски органи, установяване и поддържане на сътрудничеството с държавите в източната част на Балканския полуостров и Черноморския регион, включително Турция, Молдова и Украйна. Освен това „Третата конференция на мрежата на балканските държави“, организирана от хърватската национална банка, обедини участници от национални и търговски банки в региона и подкрепи обмена на информация и функционирането на система за ранно предупреждение между участващите държави.

Международно сътрудничество на регионално равнище в Латинска Америка

Когато става въпрос за изпълнението на действията по „Перикъл 2020“ през 2018 г., също може да бъде изтъкнато укрепването на силно международно сътрудничество на регионално равнище в Латинска Америка. Португалската съдебна полиция включи участието на бразилските компетентни органи в своя обмен на служители. Многообразният подход на отдела за разследване на испанската централна банка (BIBE) доведе до провеждането на конференция за обучение, обмен на служители и покупка на оборудване в региона, като по този начин се гарантира участието на голям брой участници от Латинска Америка от много държави в региона.

Интернет/даркнет: Конференция под надслов „ICIT – Darknet Investigation – Protection of the Euro“ (ICIT — Разследвания в даркнет — Защита на евро)

През 2018 г. бяха проведени няколко действия, насочени към заплахата от интернет/даркнет в борбата с фалшифицирането, съсредоточавайки се върху ефективността на техниките за разследване и необходимостта от координиран отговор на заплахата. По-специално конференцията под надслов „ICIT – Darknet Investigation – Protection of the Euro“ (ICIT — Разследвания в даркнет — Защита на евро) бе изцяло

⁹Цялостен преглед на действията в рамките на програмата „Перикъл“, за които са поети задължения по предходни бюджети на тази програма, но които бяха изпълнени през 2018 г., се съдържа в приложение II.

посветена на този въпрос и събра съдебни и полицейски експерти в тази област от 19 държави. На нея бяха отправени редица препоръки, като необходимостта от създаването на мрежа от регионални експерти по разследванията на даркет и изготвянето на ръководство за най-добри практики, предназначено за правоприлагащите органи.

4. Заключение и следващи стъпки

Програмата „Перикъл 2020“ продължава да е важно и ефективно средство за борба с фалшифицирането. Програмата служи като основа за подпомагане на проучвания, поддържане и развитие на сътрудничество и обмен на най-добри практики между всички участници в борбата с фалшифицирането на еврото.

Комисията разпространява непрекъснато резултатите от действията, подкрепяни по линия на програмата, сред експертите от Експертната група по проблемите на фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ). През 2018 г. се проведеха 3 заседания на ЕГПФЕ. Програмата се характеризира с висока степен на последователност и допълване с други важни програми и действия на равнището на Съюза, тъй като е посветена изключително на предотвратяването и борбата с една специфична форма на организираната престъпност, а именно — фалшифицирането на еврото. Такива програми и инструменти са например инструментът за *техническа помощ и обмен на информация (TAIEX)*, използван най-често за подпомагане на преговорите за присъединяване, и Фонд „Вътрешна сигурност — Полиция“¹⁰, който покрива предотвратяването на престъпления и борбата с тях като цяло.

Като се вземе предвид препоръката за подновяване на програмата след 2020 г. и нейната доказана ефективност, подчертана в междинната оценка на програма „Перикъл 2020“¹¹, както и положителната подкрепа от заинтересованите страни, като например държавите членки, ЕЦБ и Европол, Комисията прие като част от следващата многогодишна финансова рамка предложение за продължаване на програмата след 2020 г. като програма „Перикъл IV“¹². Съветът прие частичен общ подход на 19 декември 2018 г. Поощрителният подход на Съвета отразява широката подкрепа за предложението на Комисията за „Перикъл IV“. На 4 февруари 2019 г. в Европейския парламент комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи прие с единодушие своята позиция относно предложението на Комисията за „Перикъл IV“, като изрази своята подкрепа за продължаването на програмата.

Въз основа на резултатите от изпълнението на програмата и постоянния анализ на възникващите заплахи, обсъждани от ЕГПФЕ, се формулират следните приоритети за 2019 г.¹³:

¹⁰ Регламент (ЕС) № 513/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за създаване на инструмента за финансово подпомагане на полицейското сътрудничество, предотвратяването и борбата с престъпността и управлението на кризи като част от фонд „Вътрешна сигурност“ и за отмяна на Решение 2007/125/ПВР на Съвета (ОВ L 150, 20.5.2014 г., стр. 93).

¹¹ Съгласно член 13, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 331/2014 бе извършена междинна оценка на програмата от независим изпълнител. Комисията прие Съобщение COM (2017) 741 до Европейския парламент и до Съвета за резултатите от междинната оценка на програмата на 6 декември 2017 г., в което тя споделя заключението, че програмата следва да продължи до нормалното ѝ приключване през 2020 г., подкрепя продължаването на програмата след 2020 г. предвид нейната добавена стойност от ЕС, дългосрочното въздействие и устойчивостта ѝ, и и изразява съгласие с оценката по отношение на продължаването ѝ като самостоятелна програма след 2020 г., Съобщение COM (2017) 741 final — Съобщение на Комисията до Съвета и Европейския парламент относно междинната оценка на Програмата за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програмата „Перикъл 2020“), 6 декември 2017 г.

¹² Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране за периода 2021—2027 г. (програма „Перикъл IV“) COM/2018/369 final — 2018/0194 (COD) и Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА за разширяване спрямо неучастващите държави членки на приложното поле на Регламент (ЕС) №.../2018 за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране за периода 2021—2027 г. (програма „Перикъл IV“) COM/2018/371 окончателен — 2018/0219 (APP).

¹³ Приоритетите на програмата за 2019 г. са важна част от годишната работна програма, приложена към Решение C(2019) 806 final на Комисията от 2 февруари 2019 г. относно приемането на годишната програма за 2019 г. на програмата „Перикъл 2020“.

- подпомагащи дейности, които имат за цел да се подобри сътрудничеството между държавите членки, които са засегнати в особено голяма степен от производството и разпространението на фалшиви евробанкноти и евромонети;
- насърчаване на сътрудничество с органите на трети държави, където има подозрения или доказателства, че на територията им се произвеждат фалшиви евромонети и евробанкноти;
- поддържане на ефикасна рамка за защита на еврото в Югоизточна Европа;
- нови развития: защитни елементи на евромонетите, прилагането на Регламент (ЕС) № 1210/2010 относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за употреба евро монети, разпространение на фалшификати и висококачествени компоненти по интернет, подкрепа за създаване/укрепване на национални централни бюра.